

MD 52

Metodološki dokument

ISSN 1840-1074

UPUTSTVO

ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA I POPUNJAVANJE UPITNIKA ZA ANKETU "GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE FARMI 2019"

Bosna i Hercegovina

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Federalni zavod za statistiku
Federacije BiH

Republika Srpska
Republički zavod za statistiku

Sarajevo, 2019.

MD 52

Metodološki dokument

ISSN 1840-1074

UPUTSTVO

ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA I POPUNJAVANJE UPITNIKA ZA ANKETU “GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE FARMI 2019”

Bosna i Hercegovina

**Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine**

**Federalni zavod za statistiku
Federacije BiH**

**Republika Srpska
Republički zavod za statistiku**

Sarajevo, 2019.

Sadržaj

POGLAVLJE I: Kratka metodološka objašnjenja	5
1.1. Cilj Ankete.....	5
1.2. Jedinica posmatranja i jedinica anketiranja	5
1.3. Referentni period	5
1.4. Instrumenti za provođenje Ankete	5
POGLAVLJE II: Organizacija i provođenje Ankete	7
2.1. Zadaci i obaveze anketara.....	7
2.2. Zadaci i obaveze kontrolora.....	9
2.3. Zadaci i obaveze koordinatora.....	10
POGLAVLJE III: Uputstvo za popunjavanje Upitnika „Godišnje istraživanje farmi 2019” (GIF)...	10
UPITNIK ZA „GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE FARMI 2019” (Obrazac GIF).....	10
DIO 1. OPĆI PODACI O GAZDINSTVU	10
DIO 2. KORIŠTENI POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE NA GAZDINSTVU (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. - 30. septembar 2019.)	12
Tabela 2.1. UKUPNO KORIŠTENI POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE NA GAZDINSTVU (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. - 30. septembar 2019.).....	12
DIO 3. BILJNA PROIZVODNJA (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. - 30. septembar 2019.)	14
Tabela 3.1. USJEVI NA ORANICAMA (ŽITARICE, INDUSTRIJSKO BILJE, AROMATIČNO, MEDICINSKO I KULINARSKO BILJE, KRMNO BILJE) (isključujući povrće) (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. - 30. septembar 2019.)	14
Tabela 3.2. POVRĆE NA ORANICAMA (NA OTVORENOM ILI POD NISKOM ZAŠTITOM UKLJUČUJUĆI DINJE, LUBENICE I JAGODE)	15
Tabela 3.3. POVRĆE NA ORANICAMA (U PLASTENICIMA I STAKLENICIMA UKLJUČUJUĆI DINJE, LUBENICE I JAGODE).....	16
Tabela 3.4. BAŠTE / VRTOVI (NA OTVORENOM ILI POD NISKOM ZAŠTITOM).....	16
Tabela 3.5. BAŠTE / VRTOVI (U PLASTENICIMA I STAKLENICIMA)	17
Tabela 3.6. VOĆNJACI (UKLJUČUJUĆI KOŠTIČAVO I JABUČASTO VOĆE, MASLINE, CITRUSE I JUŽNO VOĆE, ORAŠICE I JAGODIČASTO VOĆE, ISKLJUČUJUĆI JAGODE)	18
Tabela 3.7. VINOGRADI, PLANTAŽNI.....	19
Tabela 3.8. RASADNICI (UKLJUČUJUĆI POVRŠINE NA OTVORENOM KAO I POVRŠINE U PLASTENICIMA / STAKLENICIMA)	19
DIO 4. BROJNO STANJE STOKE I PERADI I STOČNA PROIZVODNJA.....	20
4.1. GOVEDA.....	21
Tabela 4.1.1. Goveda – stanje na 01. decembar 2019.....	21
Tabela 4.1.2. Goveda, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)...	22
Tabela 4.1.3. Klanje goveda na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine)	22
4.2. SVINJE	22
Tabela 4.2.1. Svinje – stanje na 01. decembar 2019.....	22
Tabela 4.2.2. Svinje, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.).....	23
Tabela 4.2.3. Klanje svinja na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)	23
4.3. OVCE	24
Tabela 4.3.1. Ovce - stanje na 01. decembar 2019.....	24
Tabela 4.3.2. Ovce, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)	24

Tabela 4.3.3. Klanje ovaca na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)	24
4.4. KOZE	25
Tabela 4.4.1. Koze - stanje na 01. decembar 2019.....	25
Tabela 4.4.2. Koze, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.).....	25
Tabela 4.4.3. Klanje koza na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)	25
4.5. KONJI	26
Tabela 4.5.1. Konji - stanje na 01. decembar 2019.....	26
4.6. PERAD	26
Tabela 4.6.1. Perad - stanje na 01. decembar 2019.....	26
Tabela 4.6.2. Perad, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.).....	26
Tabela 4.6.3. Klanje peradi na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)	27
Tabela 4.6.4. Proizvodnja kokošijih jaja (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)	27
Tabela 4.6.5. Kokošija jaja, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.).....	27
4.7. KOŠNICE.....	28
Tabela 4.7.1. Košnice i proizvodnja meda.....	28
DIO 5. PROIZVODNJA I UPOTREBA MLIJEKA NA GAZDINSTVU (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)	28
Tabela 5.1. Proizvodnja mlijeka na gazdinstvu	28
Tabela 5.2. Upotreba mlijeka iz sopstvene proizvodnje na gazdinstvu	29
DIO 6. ZAKUP POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA	30
Tabela 6.1. Zakup poljoprivrednog zemljišta (od 01. januara 2019. do 31. decembra 2019.).....	30
DIO 7. RADNA SNAGA NA GAZDINSTVU	31
Tabela 7.1. Članovi gazdinstva i stalno zaposleni na gazdinstvu i utrošeni rad (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.).....	31
ČLANOVI POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA I STALNO ZAPOSLENI.....	32
POVREMENO I SEZONSKI ANGAŽOVANE OSOBE NA GAZDINSTVU.....	33
Tabela 7.2. Povremeno i sezonski angažovane osobe na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.).....	33

UVOD

Anketa „Godišnje istraživanje farmi 2019“ (u daljem tekstu Anketa) - obrazac GIF, je statističko istraživanje koje se provodi jedanput godišnje u decembru i čije provođenje na terenu traje dvije sedmice.

Prikupljeni podaci odnose se na površine i ostvarenu proizvodnju ratarskih kultura na oranicama i baštama/vrtovima, na površine i ostvarenu proizvodnju voća u intenzivnim i ekstenzivnim voćnjacima i na površine i proizvodnju grožđa u plantažnim vinogradima, na površine i proizvodnju u rasadnicima, na površine i proizvodnju cvijeća i ukrasnog bilja, na površinu livada i na proizvodnju sijena, planove sjetve za narednu godinu, brojno stanje stoke i peradi, bilansu stoke i peradi, klanje stoke i peradi na gazdinstvu i stočnu proizvodnju, proizvodnju i upotrebu mlijeka na gazdinstvu, radnu snagu, vrijednost i površinu zakupljenog poljoprivrednog zemljišta.

Jedinice posmatranja u ovoj Anketi su poljoprivredna gazdinstva koja su izabrana u uzorak na bazi okvira iz Popisa stanovništva 2013, za porodična poljoprivredna gazdinstva. Na bazi ažuriranih registara poljoprivrednih gazdinstava iz administrativnih izvora u uzorak su uzete sve pravne osobe i preduzetnici.

Za provođenje ove Ankete pripremljeni su Upitnik i Uputstvo. Uputstvo sadrži neophodna metodološka objašnjenja za popunjavanje obrasca, informacije o zadacima i obavezama učesnika u Anketi kao i informacije o organizaciji i provođenju ovog istraživanja.

Period prikupljanja podataka je od 01. do 15. decembra tekuće godine. Početak rada na anketiranju je 01. decembar, ujutro.

Prilikom pripreme Upitnika i Uputstva korištene su statističke norme sadržane u EU regulativama, EU priručnicima, metodološkim uputstvima, preporukama i objašnjenjima Eurostat-a, a u cilju dobijanja međunarodno uporedivih podataka.

POGLAVLJE I: Kratka metodološka objašnjenja

1.1. Cilj Ankete

Osnovni cilj provođenja Ankete "Godišnje istraživanje farmi 2019" je prikupljanje podataka o poljoprivrednoj proizvodnji na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i pravnim osobama (poljoprivrednim preduzećima/preduzetnicima/zadrugama). Anketom će se osigurati godišnji podaci o poljoprivrednoj proizvodnji/proizvodima i njihovoj upotrebi.

Podaci se odnose na određeni period posmatranja i uključuju sljedeće:

- a) Korištena poljoprivredna površina (po načinu upotrebe);
- b) Godišnja biljna proizvodnja svih vrsta usjeva, uključujući i stalne travnjake;
- c) Brojno stanje stoke i peradi, bilansu stoke i peradi, klanje stoke i peradi i stočnu proizvodnju;
- d) Proizvodnju i upotrebu mlijeka na gazdinstvu (sve vrste mlijeka–kravlje, ovčje, kozje), (Tabela C. EU Reg. 97/80);
- e) Zakup poljoprivrednog zemljišta i radna snaga;

1.2. Jedinica posmatranja i jedinica anketiranja

Jedinice posmatranja u ovoj Anketi su „poljoprivredna gazdinstva“ ili „gazdinstva“ koja su izabrana u uzorak na bazi okvira iz Popisa stanovništva 2013, za porodična poljoprivredna gazdinstva. Na bazi ažuriranih registara poljoprivrednih gazdinstava iz administrativnih izvora u uzorak su uzete sve pravne osobe i preduzetnici. Pravne osobe i preduzetnici u Anketi učestvuju sa 100% obuhvatom.

Poljoprivredno gazdinstvo predstavlja samostalnu jedinicu u tehničkom i ekonomskom smislu, koja ima jedinstveno upravljanje i koja obavlja poljoprivredne djelatnosti, bilo da je u pitanju glavna ili sekundarna djelatnost gazdinstva.

Gazdinstva mogu biti **porodična poljoprivredna gazdinstva i pravne osobe/preduzetnici (poljoprivredna preduzeća i zadruge)**.

1.3. Referentni period

Referentni period za istraživanje je sljedeći:

- Za istraživanje korištene poljoprivredne površine i proizvodnje svih vrsta usjeva, kao i stalnih travnatih površina referentni period je - poljoprivredna godina od 01. oktobra 2018. do 30. septembra 2019.;
- Za mlijeko, med i klanje – zadnjih 12 mjeseci (01. decembar 2018. – 30.novembar 2019.);
- Za bilansu stoke, peradi i jaja – zadnjih 12 mjeseci (01.decembar 2018. – 30.novembar 2019.);
- Zakup poljoprivrednog zemljišta - zadnjih 12 mjeseci (01. januar 2019. – 31. decembar 2019.);
- Radna snaga na gazdinstvu - zadnjih 12 mjeseci (01. decembar 2018. – 30. novembar 2019.);
- Za brojno stanje stoke, peradi i pčelinjih društava- na određeni referentni dan (01. decembar 2019.).

1.4. Instrumenti za provođenje Ankete

Za provođenje Ankete koristiti će se sljedeći metodološki instrumenti:

- Lista porodičnih poljoprivrednih gazdinstava (obrazac GIF – LG);
- Upitnik za Anketu Godišnje istraživanje farmi 2019 (obrazac GIF);
- Kodna lista usjeva (obrazac GIF-KLU);
- Uputstvo za prikupljanje podataka i popunjavanje Upitnika za Anketu „Godišnje istraživanje

- farmi 2019“;
- Pismo za gazdinstvo o provođenju Ankete;
 - Ovjereno ovlaštenje i akreditacija za anketara;
 - Izvještaj anketara o toku anketiranja (obrazac GIF - A);
 - Izvještaj kontrolora o toku anketiranja (obrazac GIF - K);
 - Izvještaj koordinatora o izvršenim kontrolama rada na terenu (obrazac GIF - S).

POGLAVLJE II: Organizacija i provođenje Ankete

Neposredni izvršioci Ankete su: **anketari, kontrolori i koordinator** Agencije za statistiku BiH.

Za sve učesnike u Anketi važno je naglasiti da su individualni podaci koji se dobiju Anketom službena tajna i da su obavezni da poštuju pravila kojima će se ta tajnost osigurati.

2.1. Zadaci i obaveze anketara

Anketari su zaduženi da metodološki ispravno prikupe podatke od odabranih poljoprivrednih gazdinstava i da ih upišu u Upitnik vodeći računa o povjerljivosti individualnih podataka.

Zadaci anketara su:

- prisustvovati obuci i prihvatiti metodološka uputstva od strane kontrolora;
- detaljno proučiti Upitnik i Uputstvo za njegovo popunjavanje prije početka anketiranja;
- proučiti Listu odabranih poljoprivrednih gazdinstava (obrazac GIF-LG);
- odgovore tražiti od nosioca gazdinstva, njegovog supružnika ili drugog relevantnog punoljetnog člana gazdinstva, kao i od osobe nadležne za davanje podataka kod preduzeća i kod preduzetnika. U slučaju grešaka precrtati uneseni podatak i vidno napisati drugi - ispravan;
- posjetiti svako gazdinstvo sa Liste kako bi se dobili odgovori na sva pitanja iz upitnika. U slučaju da se ne ostvari kontakt iz prvog pokušaja, napraviti još dvije posjete u različito vrijeme;
- o svim eventualnim problemima kontaktirati kontrolora i zajednički ih rješavati;
- dostavljati popunjene upitnike kontroloru prema planu dostavljanja.

Na obuci će anketar dobiti potreban anketni materijal, kao i brojeve kontakt telefona radi eventualnih dodatnih obavještenja i instrukcija.

Anketar je obavezan da pregleda i prouči dobijeni anketni materijal i da zajedno sa kontrolorom provjeri da li je materijal kompletan.

Po upoznavanju terena, na osnovu Liste gazdinstava i u saradnji sa kontrolorom, anketar treba da uradi plan anketiranja, tako da ne ispusti nijedno odabrano poljoprivredno gazdinstvo sa Liste.

Anketar se treba ponašati u skladu sa sljedećim pravilima:

- aktivno učestvovati na obuci za Anketu,
- pažljivo proučiti Uputstvo za popunjavanje Upitnika za provođenje Ankete,
- pridržavati se svih uputstava koje dobije od osoblja odgovornog za Anketu, prije svega od kontrolora,
- obavljati anketiranje putem ličnih posjeta gazdinstvima u cilju prikupljanja informacija,
- predavati kontroloru ispunjene Upitnike prema prethodno utvrđenom planu predaje sa pravilno unesenim informacijama,
- u slučaju kada ne pronade izabrano gazdinstvo, obavijestiti o tome kontrolora,
- odlaziti u posjete gazdinstvu pristojno odjeven i ponašati se maksimalno profesionalno i pristojno, jer je to značajan aspekt za osiguranje saradnje gazdinstva i osiguravanje kvalitetnih podataka,
- ne smije promijeniti nijednu informaciju koju dobije od ispitanika, izuzev ako je zajedno sa ispitanikom utvrdio da se radi o grešci,
- informacije koje pruža ispitanik su povjerljive i ne smiju se komentarisati niti pokazivati drugima, izuzev kontroloru ili drugom osoblju angažovanom na Anketi,

- kada se obavljaju razgovori sa ispitanicima ne treba voditi druge osobe koje nisu članovi radnog tima Ankete,
- ne vršiti pritisak na ispitanike, niti ih navoditi da odgovaraju davanjem lažnih obećanja i informacija,
- za vrijeme trajanja Ankete ne smije u domaćinstvu obavljati drugi posao za drugog nalogodavca,
- sav anketni materijal mora predati kontroloru bez ikakve izmjene ili uništavanja.

Kada se kontaktiraju izabrana gazdinstva, anketar bi trebao tražiti da razgovara sa nosiocem izabranog gazdinstva ili sa drugom ovlaštenom osobom na gazdinstvu. Treba kulturno i prijateljski pozdraviti tu osobu, potom se predstaviti i dati osobi pismo za gazdinstvo. Ukratko objasniti svrhu i značaj Ankete i potrebu da ispitanik gazdinstva saraduje u Anketi.

Mogući način predstavljanja anketara i Ankete može biti sljedeći:

„Dobar dan, radim za Agenciju za statistiku BiH, koja provodi Anketu „Godišnje istraživanje farmi 2019“. Vaša saradnja i odgovori gazdinstva su veoma značajni za uspjeh ove Ankete. Cilj Ankete je prikupljanje podataka o poljoprivrednoj proizvodnji na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i pravnim osobama (poljoprivrednim preduzećima/preduzetnicima/zadugama). Anketom će se osigurati podaci o poljoprivrednoj proizvodnji i proizvodima i njihovoj upotrebi u BiH.“

Obavezno naglasiti da su podaci koji se prikupljaju povjerljivi. Ovo isticanje povjerljivosti je od ključne važnosti kako bi se izbjegao svaki strah od zloupotrebe datih odgovora. Svi se podaci koriste isključivo u statističke svrhe, podaci koji bi na bilo koji način pojedinačno identifikovali bilo koju osobu ili gazdinstvo će biti zaštićeni. Treba naglasiti da je ovo regulisano i postojećim zakonima o statistici na nivou BiH i entiteta.

Kada počne anketiranje treba se pridržavati sljedećih uputstava:

- odvojiti dovoljno vremena za anketiranje,
- izbjegavati svaki razgovor ili stav koji bi mogao voditi u diskusiju sa sagovornikom, odnosno držati se samo teme iz Ankete,
- izbjegavati što je više moguće, anketiranje u prisustvu osobe koja nije član gazdinstva, jer bi ispitanik mogao dati drugačije odgovore u prisustvu druge osobe,
- ne nalaziti se iznenađenim bilo kojim odgovorom ispitanika,
- striktno se pridržavati redoslijeda i forme pitanja iz Upitnika,
- čitati pitanja bez ikakvog vršenja uticaja na ispitanika i sugerisanja mogućih odgovora (npr. «Jel' tako da vršite klanje stoke na imanju?»),
- uvijek ostavite ispitaniku dovoljno vremena da vam odgovori na postavljeno pitanje,
- ako ispitanik ne razumije, objasniti mu pažljivo koji je cilj pitanja, pazeći pri tome da se ni na koji način ne izmijeni smisao pitanja,
- na samom kraju anketiranja, pažljivo provjeriti Upitnik da nema propuštenih odgovora ili odgovora upisanih na pogrešnom mjestu. U slučaju da istih bude, iskoristite prisustvo ispitanika da ih ispravite. Imajte na umu da će kontrolor još jednom provjeriti Upitnik, tako da će anketar, u slučaju ispuštenih ili pogrešno upisanih odgovora, morati još jednom posjetiti to gazdinstvo i ispraviti greške,
- anketiranje završiti zahvalom ispitaniku za pružene informacije, za vrijeme koje je odvojio i trud koji je uložio, imajući u vidu moguću potrebu ponovnog dolaska na gazdinstvo.

Na početku provođenja Ankete kontrolori će uručiti anketarima sljedeće dokumente i materijale:

- Lista porodičnih poljoprivrednih gazdinstava (obrazac GIF-LG);
- Dovoljan broj Upitnika za Anketu „Godišnje istraživanje farmi 2019“ (obrazac GIF);
- Kodna Lista usjeva (obrazac GIF-KLU);

- Uputstvo za prikupljanje podataka i popunjavanje Upitnika za Anketu „Godišnje istraživanje farmi 2019“;
- Pismo za gazdinstvo o provođenju Ankete;
- Ovjereno ovlaštenje i akreditacija za anketara;
- Izvještaj anketara o toku anketiranja (obrazac GIF-A).

Lista porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i poljoprivrednih preduzeća / preduzetnika (obrazac GIF-LG) sadrži sljedeće podatke:

Za porodična poljoprivredna gazdinstva:

- Šifru općine, naziv općine, šifru naselja, naziv naselja, šifru PK, ID gazdinstva, ime i prezime nosioca gazdinstva, adresu, broj telefona i odziv gazdinstva.

Za poljoprivredna preduzeća/preduzetnike:

- ID gazdinstva i ID gazdinstva iz registra, naziv općine, šifru općine, naziv naselja, šifru naselja, adresu, ime i prezime odgovorne osobe, broj telefona i odziv gazdinstva.

Anketar je dužan da anketira sva gazdinstva sa Liste.

Anketar predaje svom kontroloru Izvještaj u traženoj formi o obavljenom terenskom radu. Nakon što se u potpunosti završi terenski rad, anketar vraća kontroloru sva dokumenta i materijale.

2.2. Zadaci i obaveze kontrolora

Kontrolori su osobe koje su odgovorne za rad na terenu, a naročito za usmjeravanje i koordinaciju rada anketara, vremenski i metodološki ispravno provođenje svih aktivnosti.

Zadaci kontrolora su:

- osigurati adekvatan prostor u statističkim prostorijama za obuku anketara, kao i prostor za čuvanje štampanog materijala;
- organizovati i izvršiti obuku anketara i predati im sav materijal tokom obuke;
- uručiti anketarima akreditacije i ovlaštenja;
- organizovati potpisivanje ugovora sa anketarima;
- nadzirati rad anketara tokom terenskog rada putem telefona i kontrola na terenu u cilju procjene da li su upitnici ispravno popunjeni u skladu sa metodologijom vodeći računa da svi anketari budu ravnomjerno kontrolisani. Kontrole na terenu provode se na sličan način tako da svi anketari budu kontrolisani tokom perioda terenskog rada;
- davati anketarima metodološka uputstva i rješavati dileme u slučaju dvosmislenih odgovora;
- izvršiti zamjenu anketara koji ne slijede uputstva i pogrešno popunjavaju upitnike i pored upozorenja kontrolora;
- osigurati da se sve aktivnosti provode u skladu sa metodologijom i dogovorenim rokovima.
- rješavati sve probleme sa kojima se anketari susreću na terenu i po potrebi, kontaktirati sa koordinatorima iz Agencije za statistiku BiH;
- vršiti stalnu kontrolu materijala preuzetog od anketara i po potrebi, zahtjevati od anketara da na licu mjesta (u gazdinstvu) izvrši eventualne ispravke.

Nakon što se u potpunosti završi rad, kontrolor vraća koordinatoru Agencije za statistiku BiH sva dokumenta i materijale, te predaje Izvještaj u traženoj formi o obavljenom radu.

2.3. Zadaci i obaveze koordinatora

Koordinator Agencije za statistiku BiH je osoba koja je odgovorna za dosljednu primjenu metodologije na kojoj se Anketa zasniva i za uspješnu realizaciju svih faza u toku provođenja Ankete. Koordinator će biti u kontaktu sa kontrolorima putem telefona i po potrebi na terenu.

POGLAVLJE III: Uputstvo za popunjavanje Upitnika „Godišnje istraživanje farmi 2019” (GIF)

U cilju što korektnijeg popunjavanja upitnika za „Godišnje istraživanje farmi 2019” (obrazac GIF) od strane anketara, pripremljeno je metodološko uputstvo. Ono obuhvata generalne principe načina popunjavanja obrasca kao i definicije termina koji se pojavljuju u Upitniku.

UPITNIK ZA „GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE FARMI 2019” (Obrazac GIF)

Za svako poljoprivredno gazdinstvo, anketar tokom intervjuisanja nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva ili druge osobe koja je upućena u strukturu gazdinstva, odnosno odgovorne osobe gazdinstva – pravne osobe/preduzetnika, popunjava jedan obrazac GIF.

Popunjavanje upitnika obavlja se isključivo hemijskom olovkom u plavoj ili crnoj boji. Podatke upisivati čitko i precizno u predviđena polja, kao odgovor na postavljeno pitanje.

Ukoliko nema pojave (ne postoji podatak) polja se ostavljaju prazna, odnosno ne upisuju se crtice ili nule.

Po dolasku u gazdinstvo anketar najprije identifikuje gazdinstvo tj. utvrđuje da li se radi o gazdinstvu sa Liste (GIF-LG) koje treba anketirati.

Sastavni dio Upitnika je KODNA LISTA USJEVA (obrazac GIF-KLU). Ona se sastoji od naziva glavnih i pojedinačnih usjeva sa pridruženim brojčanim kodovima. Anketar je obavezan koristiti Kodnu Listu prilikom popunjavanja tabela iz dijela 3 upisujući odgovarajuće kodove i nazive usjeva, a u skladu sa odgovorima ispitanika.

DIO 1. OPĆI PODACI O GAZDINSTVU

Poljoprivredno gazdinstvo predstavlja samostalnu jedinicu u tehničkom i ekonomskom smislu, koja ima jedinstveno upravljanje i koja obavlja poljoprivredne djelatnosti, bilo da se radi o glavnim ili sekundarnim djelatnostima gazdinstva. Gazdinstva mogu biti porodična poljoprivredna gazdinstva i gazdinstva kao pravne osobe odnosno kao preduzetnici.

Prije početka intervjua anketar treba da u predviđena polja upiše ID gazdinstva sa Liste poljoprivrednih gazdinstava (obrazac GIF-LG), zatim upisuje datum anketiranja (dan i mjesec), početak anketiranja (sat i minuta) i šifru anketara.

U dijelu **Identifikacioni podaci gazdinstva** anketar upisuje:

- **Za porodično poljoprivredno gazdinstvo** upisuje sljedeće podatke o nosiocu gazdinstva: ime i prezime nosioca gazdinstva i matični broj nosioca gazdinstva (JMBG);
- **Za poljoprivredno gazdinstvo kao pravnu osobu, odnosno kao preduzetnika** upisuje sljedeće podatke: naziv pravne osobe/preduzetnika i matični broj pravne osobe/preduzetnika.

U dijelu **Adresa stanovanja nosioca gazdinstva/sjedište pravne osobe/preduzetnika** anketar upisuje: općina/grad, naselje, ulicu i kućni broj, elektronsku adresu i telefon.

U dijelu **Lokacija gazdinstva** upisuje se općina/grad i naselje samo u slučaju ukoliko je lokacija gazdinstva različita od adrese nosioca gazdinstva.

Napomena: Lokacija gazdinstva je mjesto na kojem se odvija najveći dio poljoprivredne proizvodnje (mjesto gdje se nalaze poljoprivredni objekti ili najveća površina korištenog poljoprivrednog zemljišta).

U dijelu **Status gazdinstva** u predviđeno polje označava se znakom **X** šifra od 1-6 (za porodična poljoprivredna gazdinstva) i šifra 1, 3, 5, 6 (za pravna lica i obrtnike), u zavisnosti od statusa anketiranog gazdinstva kako slijedi:

Ukoliko je gazdinstvo anketirano, anketar upisuje:

Status 1. Gazdinstvo je intervjuisano i nosilac gazdinstva je isti kao u LG listi – Gazdinstvo obavlja poljoprivrednu aktivnost i intervjuisano je. Intervjuisano gazdinstvo je gazdinstvo na Listi i nosilac gazdinstva je isti kao u Listi.

Status 2. Gazdinstvo je intervjuisano i nosilac je različit nego u LG listi - obavlja poljoprivrednu aktivnost i intervjuisano je. Intervjuisano gazdinstvo je gazdinstvo na Listi i nosilac gazdinstva je različit od nosioca gazdinstva u Listi. Unose identifikacioni podaci za novog nosioca gazdinstva.

Međutim, na terenu se mogu naći različiti slučajevi, u pojedinim slučajevima, anketar neće biti u mogućnosti da anketira gazdinstvo sa Liste. Razlozi za neanketiranje gazdinstva mogu biti sljedeći:

Status 3. Gazdinstvo se ne bavi poljoprivredom – ovaj status se obilježava na osnovu dobijenih informacija da se gazdinstvo više ne bavi poljoprivrednom aktivnošću. **Nakon toga anketar sam donosi zaključak da li se radi o poljoprivrednom gazdinstvu i popunjava polje za Da ili Ne sa znakom X i završava anketiranje.**

Status 4. Odsustvo članova gazdinstva - u periodu trajanja Ankete razlozi odsutnosti mogu biti različiti (boravak u inostranstvu, korištenje odmora i sl.). **Nakon tri pokušaja anketar donosi zaključak da li se radi o poljoprivrednom gazdinstvu i popunjava polje za Da ili Ne sa znakom X i završava anketiranje.**

Status 5. Adresa nosioca gazdinstva je nepoznata ili netačna - ovaj status se obilježava u slučaju kada anketar ne može pronaći gazdinstvo na adresi sa Liste, a u slučaju da se traženo gazdinstvo sa Liste nalazi na drugoj adresi, anketirati ga i upisati šifru 1. **Ukoliko anketar ne pronade gazdinstvo ni na drugoj adresi označava ovaj status znakom X i završava anketiranje.**

Status 6. Gazdinstvo je odbilo saradnju - ovaj status se obilježava nakon svih nastojanja da se gazdinstvo anketira, kao i upozorenja da svako odbijanje davanja podataka ili davanja pogrešnih podataka, podrazumijeva prekršajnu odgovornost. **Nakon toga će anketar sam donijeti zaključak da li se radi o poljoprivrednom gazdinstvu i popunjava polje za Da ili Ne sa znakom X i završava anketiranje.**

Da li je gazdinstvo registrovano u Registru poljoprivrednih gazdinstava Ministarstva poljoprivrede odgovara se sa popunjavanjem polja za **Da ili Ne, znakom X**. Ukoliko je odgovor **Da**, u predviđena polja se unosi **Registarski broj gazdinstva u Registru poljoprivrednih gazdinstava** Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a onda i podaci o proizvodnim karakteristikama gazdinstava.

DIO 2. KORIŠTENO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE NA GAZDINSTVU (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. - 30. septembar 2019.)

Tabela 2.1. UKUPNO KORIŠTENO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE NA GAZDINSTVU (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. - 30. septembar 2019.)

Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište predstavlja ukupnu površinu pod oranicama i baštama/vrtovima, ugarima, stalnim usjevima (voćnjacima, vinogradima, rasadnicima), stalnim travnim površinama (livadama i pašnjacima) korištenu od strane gazdinstva.

Podaci se daju samo za površine koje gazdinstvo koristi, tj. upisati korištene poljoprivredne površine u vlasništvu gazdinstva uključujući površine uzete u zakup (za novac, besplatno korištenje, napolica, uzurpirano i slično).

Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu gazdinstva je zemljište u vlasništvu svih članova gazdinstva, odnosno u vlasništvu pravne osobe/preduzetnika koje se koristilo u posmatranom periodu.

Površine gazdinstva koje su date u zakup ili na korištenje drugim neće se obuhvatiti.

Površine se iskazuju u dunumima sa 2 decimale. Ako ispitanik koristi druge jedinice mjere, anketar je obavezan da ih preračuna u dunume i upiše u upitnik.

Jedinice mjere koje se obično koriste za poljoprivredno zemljište su hektar (ha), dunum, ar (a) i m².

1 hektar = 10 dunuma = 100 ara = 10 000 m² ;

1 dunum = 10 ari = 1 000 m²

1 ar = 100 m²

Oranice su zemljišta koja se redovno obrađuju i kopaju, i na kojima se po utvrđenom redu (plodoredu) zasijavaju usjevi. Na oranicama se uzgajaju žita, suhe mahunarke, krtolasto-korjenasto bilje, industrijsko bilje, povrće (na otvorenom i pod zaštitom), aromatično, medicinsko i kulinarsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje, zeleno krmno bilje, sjeme i sadni materijal. Također u površine pod oranicama uključuju se i površine ugara.

Bašte / vrtovi se u većini slučajeva nalaze oko kuće, ali se ove površine mogu nalaziti i u poljima odnosno na oranicama kao odvojene od ostalog poljoprivrednog zemljišta. Na njima se uzgajaju razne vrste povrća, cvijeća, voća i drugih usjeva ali na malim površinama (**do 500 m²**). Uglavnom se ti proizvodi koriste za vlastitu potrošnju i ne ulaze u plodored usjeva na oranicama.

Pod plodoredom se podrazumijeva redovno i unaprijed određeno smjenjivanje usjeva na nekom zemljištu u cilju efikasnijeg korištenja hemijskih i fizičkih svojstava tla.

Ukoliko se ista površina oranica i bašta / vrtova koristila za različite usjeve ili zasade (istovremeno ili jedno za drugim), prikazati površinu samo jednom i to pod glavnim usjevom (usjev sa najvećom proizvodnom vrijednošću). Ovo se odnosi na sve tabele u kojima u zbiorovima na dnu tabela stoji (1 - glavni usjev).

Red 1. Usjevi na oranicama - Upisuju se ukupne površine oranica na kojima se uzgajaju žitarice, industrijsko bilje, aromatično, medicinsko i kulinarsko bilje, krmno bilje, suhe mahunarke, korjenaste kulture, i sadni materijal **isključujući povrće**. U koloni 3 upisuje se ukupna površina izražena u dunumima - **POD GLAVNIM USJEVIMA** .

Red 2. Povrće na oranicama (na otvorenom ili pod niskom zaštitom uključujući dinje, lubenice i jagode) - Upisuju se one površine oranica koje su pod povrćem (**uključujući dinje, lubenice i jagode**), na otvorenom ili pod niskom zaštitom (tople lijehe, površine pod niskim tunelima koje su nepristupačne ljudima, kao i površine pod tankom plastikom ili tkaninom položenom na zemlju). U koloni 3 upisuje se ukupna površina izražena u dunumima - **POD GLAVNIM USJEVIMA** .

Red 3. Povrće na oranicama (u plastenicima i staklenicima uključujući dinje, lubenice i jagode) - Upisuju se one površine oranica koje su pod povrćem (**uključujući dinje, lubenice i jagode**), pod čvrstom plastikom, mekom plastikom ili staklom, koja su pristupačna ljudima i koje mogu imati ugrađenu uobičajenu instalaciju (uređaji za navodnjavanje, grijanje, provjetravanje, osvjetljenje i sl.). U koloni 3 upisuje se ukupna površina izražena u dunumima - **POD GLAVNIM USJEVIMA** .

Napomena: Upisivati samo stvarnu površinu zaštićenih prostora (plastenika, staklenika) bez obzira na poželjenu površinu da ne bi došlo do uvećanja površine plastenika i staklenika.

Red 4. Bašte / vrtovi (na otvorenom ili pod niskom zaštitom) - Upisuju se površine bašta/vrtova na otvorenom ili pod niskom zaštitom (tople lijehe, površine pod niskim tunelima koje su nepristupačne ljudima, kao i površine pod tankom plastikom ili tkaninom položenom na zemlju). U koloni 3 upisuje se ukupna površina izražena u dunumima - **POD GLAVNIM USJEVIMA** .

Red 5. Bašte / vrtovi (u plastenicima i staklenicima) - Upisuju se površine bašta/vrtova u plastenicima i staklenicima. U koloni 3 upisuje se ukupna površina izražena u dunumima - **POD GLAVNIM USJEVIMA** .

Napomena: Upisivati samo stvarnu površinu zaštićenih prostora (plastenika, staklenika) bez obzira na poželjenu površinu da ne bi došlo do uvećanja površine plastenika i staklenika.

Red 6. Ugari - Upisuju se površine ugara, a to su površine koje pripadaju oranicama ali koje se ostavljaju za oparavak (na odmoru), a najčešće tokom cijele poljoprivredne godine i obično su uključene u plodored.

Razlikuju se slijedeće vrste ugara:

- crni ugar: površina se preore i ne zasije,
- zeleni ugar: površina se preore i zasije usjevima za zelenišno đubrenje (lupine, djetelina).

Red 7. Voćnjaci, intenzivni - Upisuju se površine intenzivnih voćnjaka koji predstavljaju površine na kojima je zasađeno koštičavo i jabučasto voće, masline, citrusi i južno voće, orašice, jagodičasto i bobičasto voće, isključujući jagode.

Intenzivni voćnjaci su stalni zasadi u kojima se redovno primjenjuju savremene agrotehničke mjere (obrada, njega, prskanje i dr.). Obično su zasadi stabala na većim površinama sa određenim razmakom između redova i određenim razmakom u redu.

U ovu površinu se ne uključuju ekstenzivni voćnjaci (vidi definiciju ekstenzivnih voćnjaka u dijelu Tabela 3.6. VOĆNJACI), kao i površine pod pojedinim stablima voća koje se nalaze u baštama/vrtovima odnosno okućnicama.

Red 8. Vinogradi, plantažni - Upisuju se površine plantažnih vinograda, a to su površine na kojima su zasađeni čokoti vinove loze u vezanom uzgoju. U ovu površinu uključuju se samo plantažni (intenzivni) vinogradi.

Plantažni (intenzivni) vinogradi su oni zasadi u kojima se redovno primjenjuju agrotehničke mjere (obrada, njega, prskanje, i dr.). Obično su to zasadi na većim površinama sa određenim razmakom između čokota.

Red 9. Rasadnici - Upisuju se površine rasadnika koji čine površine poljoprivrednog zemljišta na otvorenom ili u plastenicima/staklenicima na kojima se u posmatranom periodu obavljala proizvodnja rasada i sadnica u vezanom uzgoju. Oni mogu biti rasadnici voća, vinove loze, cvijeća i ukrasnog bilja, površine pod rasadom povrća, rasadom duhana i rasadom smilja. Površine na otvorenom i pod plastenicima i staklenicima se iskazuju zajedno kao ukupna površina rasadnika.

Red 10. Cvijeće i ukrasno bilje (isključujući rasadnike)- Upisuju se površine koje se koriste za proizvodnju cvijeća i ukrasnog bilja - sve vrste rezanog cvijeća, lončanice, božićnog drveća, ukrasnih grmova itd. bilo da se proizvodnja obavlja na otvorenom ili u plastenicima/staklenicima. Površine na otvorenom i pod plastenicima i staklenicima se iskazuju zajedno kao ukupna površina za proizvodnju cvijeća i ukrasnog bilja.

Red 11. Livade - Upisuju se površine livada kao stalnih travnatih površina koje su se u posmatranom periodu koristile za košenje i proizvodnju sijena (**isključujući proizvodnju zelene krme**).

Livade su površine obrasle travom koje se redovno kose radi dobijanja sijena. Zajedno se iskazuju površine prirodnih i zasijanih livada.

Red 12. Pašnjaci - Upisuju se površine pašnjaka kao stalnih travnatih površina koje su se u posmatranom periodu koristile za ispašu stoke.

Pašnjaci (uključuju grube pašnjake-pašnjake za oskudnu ispašu) su zemljišta na kojima raste trava, trnje, grmlje i sl. i koji isključivo služe za ispašu stoke. Zajedno se iskazuju nizijski i planinski pašnjaci.

Red 13. Upisuje se ukupno korišteno poljoprivredno zemljište koje predstavlja zbir površina redova 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12 u Tabeli 2.1..

DIO 3. BILJNA PROIZVODNJA (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)

Tabela 3.1. USJEVI NA ORANICAMA (ŽITARICE, INDUSTRIJSKO BILJE, AROMATIČNO, MEDICINSKO I KULINARSKO BILJE, KRMNO BILJE) (isključujući povrće) (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)

U tabelu 3.1. upisuju se podaci za usjeve na oranicama na osnovu upisanog koda i naziva usjeva iz kodne Liste usjeva – GIF-KLU (**kodovi 100, 200, 600, 800 i 900**).

Napomena: obratiti pažnju za određene usjeve tj. uključuje li se sjeme ili ne.

Usjevi pod kodom **900** su usjevi na oranicama koji se koriste isključivo kao izvori obnovljive energije (biogoriva) i ne koriste se u druge svrhe. Za kod 901 se upisuje ukupna površina i proizvodnja za sve ove usjeve zajedno bez obzira da li se već nalaze u Kodnoj Listi pod drugim kodom. Primjer: Soja za ishranu je pod kodom 202, a kao energetski usjev će biti uvrštena u kod 901.

Treba označiti da li se usjev sijao kao glavni (šifra 1) i/ili kao naknadni usjev (šifra 2). Treba imati u vidu da isti usjev u ovoj tabeli može biti prikazan više od jednog puta, zavisno od toga da li se sije samo kao glavni i/ili naknadni usjev.

Glavni usjev (šifra 1) predstavlja zasijan usjev koji ostvaruje najveću ekonomsku korist ili okupira poljoprivredno zemljište tokom većeg dijela poljoprivredne godine.

Naknadni usjevi (šifra 2) mogu biti zasijani kao:

- Podusjevi koji se usijavaju u glavni usjev, koji im služi kao zaštita. Sjetva i žetva tih usjeva obavljaju se odvojeno. Tako se na primjer, djetelina i lucerka na proljeće usijavaju u žito;
- Naknadni (postrni) usjevi koji se siju poslije žetve strnih žita, a dozrijevaju u toku jeseni (kukuruz za zelenu krmu, kupus, repa).

Zasijana površina, dunum predstavlja ukupnu zasijanu površinu pod određenom vrstom usjeva, a koja obuhvata i površine koje nisu požnjevene uslijed prirodnih nepogoda.

Požnjevena površina, dunum je površina sa koje je požnjeven određeni usjev i ubran prinos. Požnjevena površina može biti manja ili jednaka zasijanoj površini.

Ukupna proizvodnja (t) predstavlja ostvareni prinos određene vrste usjeva standardne vlažnosti koji je dobiven po završenoj žetvi/berbi. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici na polju i ostali gubici tokom žetve/berbe.

Planirana sjetvena površina za sjetvenu godinu 2019/2020, dunum: upisati zasijane površine u jesenjoj sjetvi u 2019. godini i planirane površine za proljetnu sjetvu u 2020. godini.

**Tabela 3.2. POVRĆE NA ORANICAMA (NA OTVORENOM ILI POD NISKOM ZAŠTITOM UKLJUČUJUĆI DINJE, LUBENICE I JAGODE)
(poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)**

U ovoj tabeli prikazati površine i proizvodnju svježeg povrća koje se uzgaja na oranicama na otvorenom ili pod niskom zaštitom (tople lijehe, površine pod niskim tunelima koji su nepristupačni ljudima). Povrće na otvorenom je u sistemu plodoreda sa drugim usjevima.

U ovoj tabeli upisuju se kodovi i nazivi povrća iz obrasca GIF-KLU unutar grupe usjeva pod kodom **300**.

Namjena ovog povrća je za tržište pa se prema tome požnjevene površine i ukupan prinos iskazuju za ovaj način upotrebe ovog povrća.

Kao i u tabeli 3.1. i ovde je potrebno označiti redosljed usjeva (povrća) – glavni usjev (1) i naknadni usjev (2) .

Zasijana površina, dunum predstavlja ukupnu zasijanu površinu pod određenom vrstom povrća, a koja obuhvata i površine koje nisu požnjevene uslijed prirodnih nepogoda.

Požnjevena površina, dunum je površina sa koje je požnjevena određena vrsta povrća i ubran prinos. Požnjevena površina može biti manja ili jednaka zasijanoj površini.

Ukupna proizvodnja (t) predstavlja ostvareni prinos određene vrste povrća koji je dobiven po završenoj žetvi/berbi. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici na polju i ostali gubici tokom žetve/berbe.

Planirana sjetvena površina za sjetvenu godinu 2019/2020, dunum: upisati zasijane površine u jesenjoj sjetvi u 2019. godini i planirane površine za proljetnu sjetvu u 2020. godini.

Napomena: Dinje, lubenice i jagode se računaju u povrće, jer se gaje na oranicama i agrotehnika im je slična kao kod agrotehnike povrća.

Tabela 3.3. POVRĆE NA ORANICAMA (U PLASTENICIMA I STAKLENICIMA UKLJUČUJUĆI DINJE, LUBENICE I JAGODE) (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)

U ovoj tabeli prikazati površine i proizvodnju svježeg povrća koje se uzgaja na oranicama pod zaštitom odnosno u staklenicima i plastenicima.

U ovoj tabeli upisuju se kodovi i nazivi povrća iz obrasca GIF-KLU unutar grupe usjeva pod kodom 300.

Namjena ovog povrća je za tržište pa se prema tome požnjevene površine i ukupan prinos iskazuju za ovaj način upotrebe ovog povrća.

Kao i u tabeli 3.1. i ovde je potrebno označiti redosljed usjeva (povrća) – glavni usjev (1) i naknadni usjev (2) .

Zasijana površina, dunum predstavlja ukupnu zasijanu površinu pod određenom vrstom povrća, a koja obuhvata i površine koje nisu požnjevene uslijed prirodnih nepogoda.

Požnjevena površina, dunum je površina sa koje je požnjevena određena vrsta povrća i ubran prinos.

Ukupna proizvodnja (t) predstavlja ostvareni prinos određene vrste povrća koji je dobiven po završenoj žetvi/berbi. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici na polju i ostali gubici tokom žetve/berbe.

Planirana sjetvena površina za sjetvenu godinu 2019/2020, dunum: upisati zasijane površine u jesenjoj sjetvi u 2019. godini i planirane površine za proljetnu sjetvu u 2020. godini.

Napomena: Dinje, lubenice i jagode se računaju u povrće, jer se gaje na oranicama i agrotehnika im je slična kao kod agrotehnike povrća.

Tabela 3.4. BAŠTE / VRTOVI (NA OTVORENOM ILI POD NISKOM ZAŠTITOM) (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)

Napomena: Bašte / vrtovi su površine do 500 m². Namijenjene su pretežno za uzgoj povrća, a moguće je uzgajati i druge usjeve kao što je aromatično, kulinarsko i medicinsko bilje, voće, itd.

U ovoj tabeli prikazati površine i proizvodnju usjeva koji se uzgajaju u baštama/vrtovima na otvorenom ili pod niskom zaštitom (tople lijehe, površine pod niskim tunelima koji su nepristupačni ljudima).

Namjena ovih usjeva je za vlastite potrebe pa se prema tome požnjevene površine i ukupan prinos iskazuju za ovaj način upotrebe. Isključuju se:

1. Površine namjenjene za uzgoj usjeva i prodaju na tržištu bilo da se radi o gazdinstvima ili kolektivnim domaćinstvima (školska gazdinstva, zatvorska gazdinstva, manastirska gazdinstva, itd...);
2. Površine za proizvodnju stočne hrane pa i onda ako članovi gazdinstva konzumiraju meso životinja hranjenih tom stočnom hranom;
3. Ukrasne bašte, ukrasni travnjaci, parkovi, itd.

Kao i u tabeli 3.1. i ovde je potrebno označiti redosljed usjeva (povrća, itd...) – glavni usjev (1) i naknadni usjev (2).

Zasijana površina, m² predstavlja ukupnu zasijanu površinu pod određenom vrstom usjeva, a koja obuhvata i površine koje nisu požnjevene uslijed prirodnih nepogoda.

Požnjevena površina, m² je površina sa koje je požnjevena određena vrsta usjeva i ubran prinos. Požnjevena površina može biti manja ili jednaka zasijanoj površini.

Ukupna proizvodnja (kg) predstavlja ostvareni prinos određene vrste usjeva koji je dobiven po završenoj žetvi/berbi. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici na polju i ostali gubici tokom žetve/berbe.

Napomena: Prije kontrole sa poljem u Tabeli 2.1., Kolona 3, Red 4 potrebno je vrijednost u Tabeli 3.4., Kolona 5, red 21 podijeliti sa 1000 kako bi mjernu jedinicu m² pretvorili u dunume.

Tabela 3.5. BAŠTE / VRTOVI (U PLASTENICIMA I STAKLENICIMA) (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)

Napomena: Bašte / vrtovi su površine do 500 m². Namijenjene su pretežno za uzgoj povrća, a moguće je uzgajati i druge usjeve kao što je aromatično, kulinarsko i medicinsko bilje, voće, itd

U ovoj tabeli prikazati površine i proizvodnju usjeva koji se uzgajaju u baštama / vrtovima pod zaštitom, odnosno u plastenicima i staklenicima.

Namjena ovih usjeva je za vlastite potrebe pa se prema tome požnjevene površine i ukupan prinos iskazuju za ovaj način upotrebe. Isključuju se:

1. Površine namjenjene za uzgoj usjeva i prodaju na tržištu bilo da se radi o gazdinstvima ili kolektivnim domaćinstvima (školska gazdinstva, zatvorska gazdinstva, manastirska gazdinstva, itd...)
2. Površine za proizvodnju stočne hrane pa i onda ako članovi gazdinstva konzumiraju meso životinja hranjenih tom stočnom hranom
3. Ukrasne bašte, ukrasni travnjaci, parkovi, itd...

Kao i u tabeli 3.1. i ovde je potrebno označiti redosljed usjeva (povrća, itd...) – glavni usjev (1) i naknadni usjev (2).

Zasijana površina, m² predstavlja ukupnu zasijanu površinu pod određenom vrstom usjeva, a koja obuhvata i površine koje nisu požnjevene uslijed prirodnih nepogoda.

Požnjevena površina, m² je površina sa koje je požnjevena određena vrsta usjeva i ubran prinos.

Ukupna proizvodnja (kg) predstavlja ostvareni prinos određene vrste usjeva koji je dobiven po završenoj žetvi/berbi. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici na polju i ostali gubici tokom žetve/berbe.

Napomena: Prije kontrole sa poljem u Tabeli 2.1., Kolona 3, Red 5 potrebno je vrijednost u Tabeli 3.5., Kolona 5, red 21 podijeliti sa 1000 kako bi mjernu jedinicu m² pretvorili u dunume.

**Tabela 3.6. VOĆNJACI (UKLJUČUJUĆI KOŠTIČAVO I JABUČASTO VOĆE, MASLINE, CITRUSE I JUŽNO VOĆE, ORAŠICE I JAGODIČASTO VOĆE, ISKLJUČUJUĆI JAGODE)
(poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)**

Voćnjaci su višegodišnji zasadi na kojima je zasađeno koštičavo i jabučasto voće, masline, citrusi i južno voće, orašice i jagodičasto voće isključujući jagode. Voćnjaci mogu biti intenzivni (plantažni) i ekstenzivni.

U ovoj tabeli upisuju se kodovi i nazivi voća iz obrasca GIF-KLU unutar grupe usjeva pod kodom **400**.

JAGODIČASTO I BOBIČASTO VOĆE: Površine pod jagodičastim i bobičastim voćem su zemljišta na kojima su zasađene borovnice, kupine, maline, crne i crvene ribizle, aronija i brusnica (**isključujući jagode**).

INTENZIVNI VOĆNJACI su stalni zasadi u kojima se redovno primjenjuju savremene agrotehničke mjere (obrada, njega, prskanje i dr.). Obično su zasadi stabala na većim površinama sa određenim razmakom između redova i u redu.

Ukupna površina, dunum - predstavlja površinu pod intenzivnim voćnjacima bez obzira na starost i rodnost;

U proizvodnji, dunum – upisuju se površine pod rodnim stablima koja su, prema svojoj fiziološkoj zrelosti, sposobna da pod normalnim uslovima za vegetaciju zametnu plod, bez obzira na to da li su u posmatranoj godini rodila ili ne.

Još nije u proizvodnji, dunum - upisuju se površine pod mladim voćnim stablima koja nisu sposobna da daju rod.

Ukupna proizvodnja, kg – iskazuje se u kilogramima zaokruženo na cijele brojeve. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici na polju i ostali gubici tokom žetve/berbe.

EKSTENZIVNI VOĆNJACI su trajni zasadi i gdje se ne primjenjuju redovne agrotehničke mjere npr. međuredna kultivacija, navodnjavanje, upotreba vještačkih đubriva i zaštitnih sredstava. Ovaj tip voćnjaka ima manje od 100 stabala po hektaru ili maksimalni prostor između stabala 10 metara. Ekstenzivni voćnjaci također uključuju rasuta stabla ili skupinu stabala u baštama/vrtovima, na obradivim površinama, na pašnjacima i livadama. Površine ispod tih stabala često se ne računaju kao voćnjaci, već pod drugim kategorijama korištenja zemljišta.

Broj stabala – ukupan broj stabala na određenoj površini bez obzira da li su u datoj godini rodila ili ne;

Ukupna proizvodnja, kg – iskazuje se u kilogramima zaokruženo na cijele brojeve. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici u voćnjaku i ostali gubici tokom berbe.

**Tabela 3.7. VINOGRADI, PLANTAŽNI
(poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)**

Vinogradi su površine sa sadnicama vinove loze sa određenim razmakom između vinove loze kako bi se mogla provesti mehanizovana obrada i agro tehničke mjere.

Plantažni vinogradi – su stalni zasadi u kojima se primjenjuju savremene agrotehničke mjere (obrada, prskanje i drugo), a podignuti su obično na većim površinama primjenom plantažnih sistema.

Grožđe je zdrav, zreo, prezreo, prosušen ili prirodno smrznut plod plemenite vinove loze (*Vitis Vinifera*) namijenjen za proizvodnju vina i drugih proizvoda od grožđa.

Stono grožđe (501)- koje je namijenjeno za svježju upotrebu, za konzumaciju.

Sorte grožđa za proizvodnju kvalitetnog i visokokvalitetnog vina (502)- predstavlja sortiment grožđa koji mora biti dostignutog kvaliteta i prinosa po hektaru, te propisane količine stepena šećera u grožđu.

Sorte grožđa za ostala vina (503) - koje je namijenjeno proizvodnji stonih vina od jedne ili više sorti vinove loze bez oznake geografskog porijekla. Stolna vina bez oznake geografskog porijekla ne mogu nositi oznaku sorte.

Ukupna površina, dunum – upisuje se ukupna površina vinograda koja obuhvata površine pod rodnim i mladim nerodnim čokotima.

U proizvodnji, dunum – upisuju se površine pod rodnim čokotima koji su prema svojoj fiziološkoj zrelosti sposobni da pod normalnim uslovima za vegetaciju zametnu plod, bez obzira na to da li su u odnosnoj godini rodila ili ne.

Još nisu u proizvodnji, dunum – upisuju se površine pod mladim nerodnim čokotima koji su mlađi od tri godine i koji još nisu sposobni da donesu rod.

Ukupna proizvodnja, kg – upisuje se ukupna količina roda koju su dali rodni čokoti. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici u vinogradu i tokom berbe.

**Tabela 3.8. RASADNICI (UKLJUČUJUĆI POVRŠINE NA OTVORENOM KAO I POVRŠINE U
PLASTENICIMA / STAKLENICIMA)
(poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)**

Rasadnici - su površine koje se koriste za proizvodnju sadnica voća, vinove loze, cvijeća i ukrasnog bilja, rasada povrća, duhana i smilja.

Ukupna površina rasadnika, dunum – upisuje se površina na kojoj se gaje sadnice/rasad.

Proizvedene sadnice, komada – upisuje se broj sadnica/rasada koji je proizveden na rasadniku.

U ovoj tabeli upisani su kodovi i nazivi rasadnika iz obrasca GIF-KLU unutar grupe usjeva pod kodom **1100**.

Tabela 3.9. CVIJEĆE I UKRASNO BILJE (UKLJUČUJUĆI POVRŠINE NA OTVORENOM KAO I POVRŠINE U PLASTENICIMA / STAKLENICIMA) (isključujući rasadnike) (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)

Napomena: Podaci u Tabeli 3.9. „isključuju podatke koji se odnose na rasadnike“.

Cvijeće i ukrasno bilje (1201)– upisuju se površine koje se koriste za proizvodnju cvijeća - sve vrste rezanog cvijeća, lončanice, bilo da se sade na otvorenom ili u plastenicima/staklenicima.

Božićno i ukrasno drveće (1202) - upisuju se površine drveća i grmlja uzgajanog za vrtove/bašte, aleje i drvorede. Tu spadaju živice (živa ograda), ukrasni grmovi i ukrasni četinari, isključujući mlade sadnice.

Ukupna površina, dunum – upisuje se površina na kojoj se gaji cvijeće i ukrasno bilje, božićno i ukrasno drveće.

Ukupno proizvedeno, komada – upisuje se proizvedeni broj komada cvijeća i ukrasnog bilja odnosno božićnog i ukrasnog drveća.

Tabela 3.10. POVRŠINA LIVADA I PROIZVODNJA SIJENA (isključujući pašnjake) (poljoprivredna godina - 01. oktobar 2018. – 30. septembar 2019.)

Ukupna površina, dunum: Odnosi se na površine livada. Pod šifrom **(701)** upisuje se površina livada koje su redovno košene tokom referentnog perioda odnosno na kojima se proizvodilo sijeno.

Proizvodnja sijena, t: Upisuje se ukupni prinos sijena sa prirodnih i zasijanih livada.

DIO 4. BROJNO STANJE STOKE I PERADI I STOČNA PROIZVODNJA

U okviru ove grupe pitanja prikupljaju se podaci o ukupnom broju stoke po vrstama i kategorijama, prometu (bilansu) goveda, svinja, ovaca, koza i peradi, podaci o klanju goveda, svinja, ovaca, koza i peradi na gazdinstvu, podaci o proizvodnji jaja i prometu (bilansi) kokošijih jaja, podaci o broju košnica (pčelinjih društava) i podaci o proizvodnji meda.

Podaci o broju stoke, peradi i košnica odnose se na stanje 01. decembra 2019. godine (u daljem tekstu referentni dan). Promjene koje su nastale poslije 1. decembra ne uzimaju se obzir. Na primjer, ako je neko gazdinstvo 1. decembra imalo 10 ovaca i 6 jagnjadi, a 2. decembra ili kasnije (do dolaska ankataru) o jagnji se još 5 ovaca ili u gine neko jagnje, tada se prilikom anketiranja gazdinstva uzima stanje koje je bilo 1. decembra tj. 10 ovaca i 6 jagnjadi.

Evidentira se broj životinja koji se uzgaja na gazdinstvu bez obzira na vlasništvo (vlastite i tuđe). Ne upisuje se vlastita stoka i perad gazdinstva koja se na dan 1. decembra posmatrane godine nalazila kod drugih pravnih ili fizičkih osoba zbog tova, čuvanja i sl. osim stoke u tranzitu (npr. ženke ili mužjaci koji se nalaze u drugom gazdinstvu radi parenja). Životinje mogu biti na gazdinstvu (ili korištenom poljoprivrednom zemljištu ili u objektima za smještaj životinja koje koristi gazdinstvo) ili izvan gazdinstva (na zajedničkim pašnjacima ili u toku premještanja sa jednog pašnjaka na drugi itd).

Promet (bilans) stoke i peradi predstavlja obrt stada/jata u periodu od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine (u daljem tekstu referentni period) u kojem se registruje broj novorođenih, broj uginulih i broj zaklanih grla na gazdinstvu.

Pod klanjem stoke na gazdinstvu podrazumjevaju se podaci o broju grla stoke po pojedinim vrstama i kategorijama zaklanim u posmatranom periodu na anketiranom gazdinstvu, bez obzira na dalju upotrebu dobijenog mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Podaci o klanju stoke i peradi na gazdinstvu odnose se na klanje u periodu od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine (u daljem tekstu referentni period).

U tabelu se upisuju podaci za svu stoku i perad zaklanu na gazdinstvu tokom posmatranog referentnog perioda, bez obzira na teritoriju odakle vodi porjeklo, uključujući i stoku iz uvoza.

Podaci o proizvodnji pojedinih stočnih proizvoda (jaja i med) se odnose na proizvodnju u periodu od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine (u daljem tekstu referentni period).

4.1. GOVEDA

Tabela 4.1.1. Goveda – stanje na 01. decembar 2019.

U okviru ove tabele upisuje se broj goveda koje uzgaja gazdinstvo bez obzira na vlasništvo, po pojedinim kategorijama i ukupno, sa stanjem na dan 01. decembra 2019. godine.

Telad i mlada goveda do 1 godine starosti od čega:

Telad i mlada goveda do 1 godine starosti za klanje predstavljaju telad i mlada goveda oba pola (mladi bikovi i junice), starosti do 1 godine koja su namijenjana za klanje.

Ostala ženska grla - ženska grla goveda starosti do jedne godine, bez obzira da li se uzgajaju za priplod ili tov.

Ostala muška grla - muška grla goveda starosti do jedne godine, bez obzira da li se uzgajaju za priplod ili tov.

Goveda od 1 do 2 godine starosti od čega:

Muška grla - muška grla starosti od 1 do 2 godine, bez obzira na to da li se uzgajaju za prilod ili tov;

Ženska grla za klanje - ženska grla starosti od 1 do 2 godine, koja se uzgajaju za tov i klanje.

Ženska grla za priplod - ženska grla starosti od 1 do 2 godine, koja se uzgajaju za priplod. Iz ove kategorije se isključuju ženska grla koja su se već telila (red 10. i red 11.).

Goveda preko 2 godine starosti od čega:

Muška grla (bikovi, volovi) - muška kastrirana i nekastrirana grla starosti preko 2 godine, koja se koriste za priplod, rad ili tov.

Junice za klanje - junice starosti preko 2 godine, koje se uzgajaju za klanje.

Junice za priplod - junice starosti preko 2 godine, koje se uzgajaju za priplod. Ženska grla u dobi od 2 i više godina koja se još nisu telila, ovdje se uključuju i steona grla (ako su steona na dan istraživanja).

Muzne krave - krave čije se mlijeko uglavnom koristi za ljudsku ishranu ili preradu. Uključene su i zasušene muzne krave, kao i muzne krave izlučene iz priploda bez obzira na to da li se tove u periodu od posljednje laktacije do klanja.

Ostale krave - krave čije se mlijeko uglavnom koristi za ishranu teladi (krave hraniteljke), odnosno krave koje se uglavnom gaje radi uzgoja teladi (u sistemu krava-tele), kao i krave koje se koriste za rad (vuču). U ovu kategoriju goveda se ubrajaju i zasušene i izlučene ostale krave, bez obzira da li se ne tove ili ne tove prije klanja.

GOVEDA, UKUPNO - ukupan broj goveda na gazdinstvu, na dan 01. decembra 2019. godine. Ovaj podatak mora biti jednak zbiru brojnog stanja goveda po kategorijama (zbir podataka u okviru redova od 1 do 11).

Tabela 4.1.2. Goveda, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o prometu (bilansu), odnosno promjeni brojnog stanja goveda svih kategorija u okviru anketiranog gazdinstva, tokom referentnog perioda.

Oteljeno - ukupan broj živo oteljene teladi u toku referentnog perioda, oba pola, bez obzira da li je neko tele kasnije zaklano, prodato ili uginulo.

Zaklano na gazdinstvu – uključuje samo goveda koja su zaklana na gazdinstvu tokom referentnog perioda, bez obzira na upotrebu (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Uginulo – ukupan broj svih grla (telad i odrasla grla) uginulih tokom referentnog perioda usljed bolesti, iscrpljenosti i raznih nezgoda. Ovdje se ubrajaju i grla koja su zbog bolesti prinudno uspavana (čije meso nije upotrebljivo), kao i nestala grla.

Tabela 4.1.3. Klanje goveda na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o broju goveda zaklanih u posmatranom periodu na anketiranom gazdinstvu, bez obzira na dalju upotrebu dobijenog mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Podaci o klanju goveda na gazdinstvu se upisuju po pojedinim kategorijama i ukupno za referentni period (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine).

U tabelu se upisuju podaci za sva goveda zaklana na gazdinstvu tokom referentnog perioda, bez obzira na teritoriju odakle vodi porijeklo, uključujući i stoku iz uvoza.

U ovoj tabeli postoji kontrola, gdje broj u redu 7. mora biti jednak broju u Tabeli 4.1.2., red 2.

4.2. SVINJE

Tabela 4.2.1. Svinje – stanje na 01. decembar 2019.

U okviru ove tabele upisuje se broj svinja koje uzgaja gazdinstvo bez obzira na vlasništvo, po pojedinim kategorijama i ukupno, sa stanjem na dan 01. decembra 2019. godine.

Prasad do 20 kg - prasad tjelesne mase do 20 kilograma, oba pola i svih uzrasta, nezavisno od namjene uzgoja (za priplod ili tov).

Svinje od 20 kg do 50 kg - svinje tjelesne mase od 20 do 50 kilograma, bez obzira na pol i namjenu uzgoja (priplod ili tov).

Svinje za tov, od čega:

- **Svinje za tov od 50 kg do 80 kg** - svinje u tovu tjelesne mase od 50 do 80 kilograma, bez obzira na pol.
- **Svinje za tov od 80 kg do 110 kg** - svinje u tovu tjelesne mase od 80 do 110 kilograma, bez obzira na pol.
- **Svinje za tov preko 110 kg** - svinje u tovu tjelesne mase preko 110 kilograma, bez obzira na pol.

Svinje za priplod (50 kg i više), od čega:

- **Oprašene krmače** - ženska grla koja su se najmanje jednom prasila i koja su trenutno oprašena;
- **Suprasne krmače** - ženska grla koja su se najmanje jednom prasila i koja trenutno nisu oprašena;
- **Suprasne nazimice** - ženska grla odabrana za priplod, koja su prvi put suprasna i od kojih se očekuje prvi podmladak;
- **Nazimice** - mlada ženska grla odabrana za priplod koja se još nisu prasila.

Nerasti - upisuje se ukupan broj odraslih muških grla koja se koriste u priplodu.

SVINJE, UKUPNO - ukupan broj svinja na gazdinstvu, na dan 01. decembra 2019. godine. Ovaj podatak mora biti jednak zbiru brojnog stanja svinja po kategorijama (zbir podataka u okviru redova od 1 do 10).

Tabela 4.2.2. Svinje, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o prometu (bilansu), odnosno promjeni brojnog stanja svih kategorija svinja u okviru anketiranog gazdinstva, tokom referentnog perioda.

Oprašeno - ukupan broj živo oprašene prasadi u toku referentnog perioda, bez obzira da li je neko prase kasnije zaklano, prodato ili uginulo.

Zaklano na gazdinstvu – uključuje samo svinje koje su zaklane na gazdinstvu tokom referentnog perioda, bez obzira na upotrebu (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Uginulo - ukupan broj svih grla uginulih tokom referentnog perioda usljed bolesti, iscrpljenosti i raznih nezgoda. Ovdje se ubrajaju i grla koja su zbog bolesti prinudno uspavana (čije meso nije upotrebljivo), kao i nestala grla.

Tabela 4.2.3. Klanje svinja na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o broju svinja zaklanih u posmatranom periodu na anketiranom gazdinstvu, bez obzira na dalju upotrebu dobijenog mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Podaci o klanju svinja na gazdinstvu se upisuju po pojedinim kategorijama i ukupno za referentni period (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine).

U tabelu se upisuju podaci za sve svinje zaklane na gazdinstvu tokom referentnog perioda, bez obzira na teritoriju odakle vode porijeklo, uključujući i svinje iz uvoza.

U ovoj tabeli postoji kontrola, gdje broj u redu 7. mora biti jednak broju u Tabeli 4.2.2., red 2.

4.3. OVCE

Tabela 4.3.1. Ovce - stanje na 01. decembar 2019.

U okviru ove tabele upisuje se broj ovaca koje uzgaja anketirano gazdinstvo bez obzira na vlasništvo, po pojedinim kategorijama i ukupno, sa stanjem na dan 01. decembra 2019. godine.

Jagnjad i ovce do 1 godine starosti - ukupan broj jagnjadi oba pola do jedne godine starosti.

Jagnjene i prvi put pripuštene ovce, od čega:

Za proizvodnju mlijeka - ženska grla starosti preko 1 godine, koja su se najmanje jednom jagnjila, kao i prvi put pripuštena grla od kojih se očekuje prvi podmladak, a koje se koriste/iće se za proizvodnju /preradu mlijeka za ljudsku ishranu. U ovu kategoriju se ubrajaju i zasušene muzne ovce.

Za proizvodnju mesa - ženska grla starosti preko 1 godine, koja su se najmanje jednom jagnjila, kao i prvi put pripuštena grla od kojih se očekuje prvi podmladak, a koje se koriste za proizvodnju jagnjadi za tov.

Ovnovi i jalove ovce – ostala grla ovaca koja nisu obuhvaćena u prethodnim kategorijama, a to su: ovnovi i jalove ovce.

OVCE, UKUPNO - ukupan broj ovaca na gazdinstvu, na dan 01. decembra 2019. godine. Ovaj podatak mora biti jednak zbiru brojnog stanja ovaca po kategorijama (zbir podataka u okviru redova od 1 do 4).

Tabela 4.3.2. Ovce, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o prometu (bilansu), odnosno promjeni brojnog stanja svih kategorija ovaca u okviru gazdinstva, tokom referentnog perioda.

Ojagnjeno - ukupan broj živo ojagnjenih jagnjadi u toku referentnog perioda, bez obzira da li je neko jagnje kasnije zaklano, prodato, poklonjeno ili uginulo.

Zaklano na gazdinstvu – uključuje samo ovce koje su zaklane na gazdinstvu tokom posmatranog perioda, bez obzira na dalju upotrebu mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Uginulo – ukupan broj svih ovaca uginulih tokom referentnog perioda usljed bolesti, iscrpljenosti i raznih nezgoda. Ovdje se ubrajaju i grla koja su zbog bolesti prinudno uspavana (čije meso nije upotrebljivo), kao i nestala grla.

Tabela 4.3.3. Klanje ovaca na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o broju ovaca zaklanih u posmatranom periodu na anketiranom gazdinstvu, bez obzira na dalju upotrebu dobijenog mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Podaci o klanju ovaca na gazdinstvu se upisuju po pojedinim kategorijama i ukupno za referentni period (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine).

U tabelu se upisuju podaci za sve ovce zaklane na gazdinstvu tokom referentnog perioda, bez obzira na teritoriju odakle vode porijeklo, uključujući i ovce iz uvoza.

U ovoj tabeli postoji kontrola, gdje broj u redu 4. mora biti jednak broju u Tabeli 4.3.2., red 2.

4.4. KOZE

Tabela 4.4.1. Koze - stanje na 01. decembar 2019.

U okviru ove tabele upisuje se broj koza koje uzgaja anketirano gazdinstvo bez obzira na vlasništvo, po pojedinim kategorijama i ukupno, sa stanjem na dan 01. decembra 2019. godine.

Jarad i koze do 1 godine starosti – ukupan broj jaradi, oba pola, starosti do 1 godine.

Jarene i prvi put pripuštene koze, od čega:

Za proizvodnju mlijeka - ženska grla starosti preko 1 godine, koja su se najmanje jednom jarila, kao i prvi put pripuštena grla od kojih se očekuje prvi podmladak, a koje se koriste/iće se za proizvodnju / preradu mlijeka za ljudsku ishranu. U ovu kategoriju se ubrajaju i zasušene muzne koze.

Za proizvodnju mesa - ženska grla starosti preko 1 godine, koja su se najmanje jednom jarila, kao i prvi put pripuštena grla od kojih se očekuje prvi podmladak, a koja se koriste za proizvodnju jaradi za tov.

Jarci i jalove koze – ostale koze koje nisu obuhvaćene prethodnim kategorijama, a to su: jarčevi i jalove koze.

KOZE, UKUPNO - ukupan broj koza na gazdinstvu, na dan 01. decembra 2019. godine. Ovaj podatak mora biti jednak zbiru brojnog stanja koza po kategorijama (zbir podataka u okviru redova od 1 do 4).

Tabela 4.4.2. Koze, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o prometu (bilansu), odnosno promjeni brojnog stanja svih kategorija koza na gazdinstvu, tokom referentnog perioda.

Ojareno - ukupan broj živo ojarenih jaradi u toku referentnog perioda, bez obzira da li je neko jare kasnije zaklano, prodato, poklonjeno ili uginulo.

Zaklano na gazdinstvu – uključuje samo koze koje su zaklane na gazdinstvu tokom posmatranog perioda, bez obzira na dalju upotrebu mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Uginulo – ukupan broj svih grla (jarad i odrasla grla) uginulih tokom referentnog perioda usljed bolesti, iscrpljenosti i raznih nezgoda. Ovdje se ubrajaju i grla koja su zbog bolesti prinudno uspavana (čije meso nije upotrebljivo), kao i nestala grla.

Tabela 4.4.3. Klanje koza na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o broju koza zaklanih u posmatranom periodu na anketiranom gazdinstvu, bez obzira na dalju upotrebu dobijenog mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Podaci o klanju koza na gazdinstvu se upisuju po pojedinim kategorijama i ukupno za referentni period (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine).

U tabelu se upisuju podaci za sve koze zaklane na gazdinstvu tokom referentnog perioda, bez obzira na teritoriju odakle vode porijeklo, uključujući i koze iz uvoza.

U ovoj tabeli postoji kontrola, gdje broj u redu 3. mora biti jednak broju u Tabeli 4.4.2., red 2.

4.5. KONJI

Tabela 4.5.1. Konji - stanje na 01. decembar 2019.

U okviru ove tabele se unose podaci o broju konja na gazdinstvu, sa stanjem na dan 01. decembra 2019. godine.

Konji, ukupno – ukupan broj konja gajenih na gazdinstvu bez obzira na pol i starost, sa stanjem na dan 01. decembra 2019. godine.

...od toga kobile i ždrebne omice - ukupan broj kobila i ždrebnih omica gajenih na gazdinstvu na referentni dan.

4.6. PERAD

Tabela 4.6.1. Perad - stanje na 01. decembar 2019.

Ovom tabelom obuhvata se ukupan broj peradi gajene na gazdinstvu, po vrstama (kokoši, ćurke, patke, guske i ostala perad) i pojedinim kategorijama (tovni pilići, kokoške nosilje), sa stanjem na dan 01. decembra 2019. godine.

Tovni pilići (brojleri) - ukupan broj tovnih pilića (brojlera) gajenih na gazdinstvu na referentni dan.

Kokoške nosilje - ukupan broj kokošaka koje su dostigle određenu polnu zrelost i uzgajaju se radi proizvodnje jaja, bez obzira na to da li se snešena jaja koriste za nasad ili ishranu (konzumna jaja). U ovu stavku uključuju se i pilići, prije nego dostignu zrelost nosilice, ukoliko su određeni za nosilicu. Takođe se uključuju i izlučene kokoške.

Ćurke - ukupan broj ćurki, bez obzira na starost, spol i namjenu.

Patke - ukupan broj patki bez obzira na starost, spol i namjenu.

Guske - ukupan broj guski bez obzira na starost, spol i namjenu.

Ostala perad (pijetlovi) - ukupan broj ostale peradi koja se gaji na gazdinstvu radi proizvodnje mesa i jaja (ne u svrhu lova), a koja nije obuhvaćena prethodnim vrstama (pauni, fazani, biserke, morke, nojevi, prepelice, golubovi...) i kategorija pijetlova. Životinje koje se uzgajaju za lov, a ne radi proizvodnje mesa, nisu ovdje uključene.

PERAD, UKUPNO - ukupan broj peradi gajene na gazdinstvu na dan 01. decembra 2019. godine. Ovaj podatak mora biti jednak zbiru brojnog stanja peradi po kategorijama (zbir podataka u okviru redova od 1 do 6).

Tabela 4.6.2. Perad, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele unose se podaci o prometu (bilansu), odnosno promjeni brojnog stanja peradi **svih vrsta i kategorija** (podmladak i odrasla perad) na gazdinstvu, u periodu od 01. decembra 2018. godine do 30. novembra 2019. godine.

Izleženo - ukupan broj pilića, pačića, guščića i ćurića živo izleženih tokom referentnog perioda, bez obzira da li je neko kasnije prodato, zaklano ili uginulo.

Kupljeno/Uzeto u uslužni tov, odrasla perad - ukupan broj odrasle peradi, svih vrsta, kupljene/uzete u uslužni tov tokom referentnog perioda od drugih porodičnih gazdinstava ili poslovnih subjekata.

Kupljeno/Uzeto u uslužni tov, jednodnevni pilići - ukupan broj jednodnevnih pilića, svih vrsta, kupljene/uzete u uslužni tov tokom referentnog perioda od drugih porodičnih gazdinstava ili poslovnih subjekata.

Prodato/Izašlo iz uslužnog tova, odrasla perad - ukupan broj odrasle peradi, svih vrsta, prodate/izašlo iz uslužnog tova tokom referentnog perioda, za priplod, tov i klanje (drugim gazdinstvima i/ili klanicama/poslovnim subjektima).

Prodato/Izašlo iz uslužnog tova, jednodnevni pilići - ukupan broj jednodnevnih pilića, svih vrsta, prodate/izašlo iz uslužnog tova tokom referentnog perioda.

Zaklano na gazdinstvu - uključuje samo perad koja je zaklana na gazdinstvu tokom referentnog perioda, bez obzira na dalju upotrebu dobijenog mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Uginulo - ukupan broj peradi uginule tokom referentnog perioda od bolesti, iscrpljenosti i povreda, uključujući i grla koja su zbog bolesti prinudno uspravana (čije meso nije upotrebljivo za ishranu).

Tabela 4.6.3. Klanje peradi na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o broju peradi zaklane u posmatranom periodu na anketiranom gazdinstvu, bez obzira na dalju upotrebu dobijenog mesa (za vlastitu potrošnju ili za prodaju).

Podaci o klanju peradi na gazdinstvu se upisuju po pojedinim vrstama, kategorijama i ukupno za referentni period (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019. godine).

U tabelu se upisuju podaci za svu perad zaklanu na gazdinstvu tokom referentnog perioda, bez obzira na teritoriju odakle vode porijeklo, uključujući i perad iz uvoza.

U ovoj tabeli postoji kontrola, gdje broj u redu 5. mora biti jednak broju u Tabeli 4.6.2., red 6.

Tabela 4.6.4. Proizvodnja kokošijih jaja (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

Prosječan broj nosilica za posmatrani period - upisuje se prosječan broj kokoški nosilja na gazdinstvu koje su nosile jaja tokom referentnog perioda (od 01. decembra 2018. godine do 30. novembra 2019. godine), bez obzira da li se nalaze ili ne na gazdinstvu 01. decembra 2019. godine.

Proizvodnja jaja - ukupan broj jaja snešenih tokom referentnog perioda, bez obzira na njihovu namjenu (za nasad i/ili konzum).

Tabela 4.6.5. Kokošija jaja, promet (bilans) (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

Promet (bilansu) jaja se odnosi samo na distribuciju kokošijih jaja proizvedenih na gazdinstvu tokom referentnog perioda.

Potrošeno za vlastitu upotrebu - ukupan broj jaja koje je gazdinstvo koristilo za ishranu.

Potrošeno za vlastiti nasad - ukupan broj kokošijih jaja proizvedenih na gazdinstvu tokom referentnog perioda, a utrošenih za vlastiti nasad.

Prodato za nasad - ukupan broj jaja proizvedenih na gazdinstvu tokom referentnog perioda, a prodatih za nasad.

Prodato za konzumaciju - ukupan broj jaja proizvedenih na gazdinstvu tokom referentnog perioda, a prodatih za konzumaciju.

Prodato za preradu - ukupan broj jaja proizvedenih na gazdinstvu tokom referentnog perioda, a prodatih za dalju preradu.

Gubici - ukupan broj jaja proizvedenih na gazdinstvu tokom referentnog perioda koja su neiskorištena tj. propala.

JAJA, UKUPNO - Ovaj broj mora biti jednak zbiru unesenih podataka u pojedine redove ove tabele (redovi od 1 do 6). Broj jaja proizvedenih na gazdinstvu tokom referentnog perioda mora biti jednak podatku iz reda 2. tabele 4.6.4.

4.7. KOŠNICE

Tabela 4.7.1. Košnice i proizvodnja meda

Broj košnica – stanje na 01. decembar 2019. - ukupan broj košnica (sa pokretnim i nepokretnim saćem) na gazdinstvu sa stanjem na dan 01. decembra 2019. godine.

Proizvodnja meda, kg (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.) - ukupna količina meda proizvedena tokom zadnjih 12 mjeseci u okviru gazdinstva. Proizvedena količina meda se iskazuje u kilogramima.

DIO 5. PROIZVODNJA I UPOTREBA MLIJEKA NA GAZDINSTVU (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

Tabela 5.1. Proizvodnja mlijeka na gazdinstvu

U okviru ove tabele unose se podaci o broju muženih grla i količinama mlijeka namuženog na anketiranom gazdinstvu tokom referentnog perioda, po pojedinim vrstama domaćih životinja (goveda, ovce i koze).

Broj muženih grla predstavlja ukupan broj grla odgovarajuće vrste (krava, ovaca ili koza) koja su mužena tokom referentnog perioda, bez obzira na to da li se na dan 01. decembra 2019. godine nalaze na gazdinstvu.

Kod proizvodnje mlijeka prikazuju se **ukupne količine namuženog mlijeka** na gazdinstvu tokom posmatranog perioda bez obzira na to da li je iskorišteno za ljudsku ishranu, preradu ili ishranu podmlatka.

Ukoliko ispitanik nije u mogućnosti da sam odgovara na pitanje o ukupnoj količini namuženog mlijeka određene vrste (kravlje, ovčije, kozje) na gazdinstvu u posmatranom periodu, anketar zajedno sa ispitanikom određuje dnevnu količinu namuženog mlijeka, koju množi sa brojem dana muže u posmatranom periodu, i to pojedinačno za svako muženo grlo odgovarajuće vrste. Sabiranjem godišnjih količina namuženog mlijeka po muženom grlu dobije se ukupna količina određene vrste mlijeka proizvedenog na gazdinstvu.

Tabela 5.2. Upotreba mlijeka iz sopstvene proizvodnje na gazdinstvu

U okviru ove tabele prikupljaju se podaci o količinama mlijeka koje su proizvedene na gazdinstvu tokom posmatranog perioda, prema načinu upotrebe.

Cjelokupnu količinu proizvedenog kravljeg, ovčjeg i kozjeg mlijeka proizvedenog na gazdinstvu tokom referentnog perioda (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.) neophodno je podijeliti prema različitim oblicima potrošnje. To znači da ukupno sve upotrebene količine mlijeka po pojedinačnim oblicima potrošnje moraju odgovarati zbiru ukupne proizvodnje kravljeg, ovčijeg i kozjeg mlijeka.

Upotrebene količine mlijeka na gazdinstvu, kao i prodane količine odnose se samo na sirovo mlijeko (kravlje, ovčje i kozje mlijeko) iz vlastite proizvodnje.

Upotrebene količine mlijeka se unose u litrima. Ako ispitanik raspolaže podacima u kilogramima, neophodno ih je pretvoriti u litre (dijeliti sa faktorom 1.03).

Potrošnja mlijeka za ishranu na gazdinstvu

Upisuje se količina mlijeka (u litrima) koja je proizvedena na gazdinstvu tokom referentnog perioda, a potom potrošena za ljudsku ishranu na gazdinstvu (mlijeko za piće). Ne računa se mlijeko prerađeno u mliječne proizvode.

Prodaja mlijeka mljekarama, zadrugama i drugim registrovanim otkupljivačima

Upisuje se količina mlijeka (u litrima) koja je proizvedena na gazdinstvu tokom referentnog perioda i prodana mljekarama, zadrugama ili nekim drugim registrovanim kupcima mlijeka.

Neposredna prodaja mlijeka

Upisuje se količina mlijeka (u litrima) koja je proizvedena na gazdinstvu tokom referentnog perioda, a koje je gazdinstvo prodalo direktno na tržištu (na samom gazdinstvu, tržnici, pijaci), od prodaje od vrata do vrata, prodaje na sajmovima ili drugim događajima, ili iskorišteno za seoski turizam. Upisuju se i količine mlijeka koje su poklonjene, donirane ili date kao nadoknada za obavljeni posao na gazdinstvu. Ne računa se obrađeno mlijeko.

Upotreba mlijeka za ishranu stoke

Upisuje se količina mlijeka (u litrima) koja je proizvedena na gazdinstvu tokom referentnog perioda i iskorištena za ishranu stoke. Računa se samo ona količina mlijeka koja je namužena, a zatim iskorištena za ishranu stoke. Mlijeko koje je posisano od strane podmlatka ne uzima se u obzir.

Mlijeko prerađeno na gazdinstvu

Upisuju se količine mlijeka (u litrima) koje su proizvedene na gazdinstvu tokom referentnog perioda, a koje su na samom gazdinstvu prerađene u mliječne proizvode. Unose se samo one količine mlijeka koje su se prerađile u gotove mliječne proizvode.

U količine prerađenog mlijeka unesite količinu u odgovarajućem redu prema vrsti mlijeka i proizvoda u koji je mlijeko prerađeno:

- u sir,
- u kajmak,
- u pavlaku,
- u maslac (puter),

- u druge mliječne proizvode (jogurt, kiselo mlijeko i dr.).

Gubici i razlike

Upisuju se količine mlijeka (u litrima) koje su proizvedene na gazdinstvu tokom referentnog perioda, a koje iz bilo kog razloga nisu iskorištene (npr. kvarenje mlijeka tokom prerade, mlijeko koje je zbog neispravnosti ili drugog razloga prosuto i sl).

Ukupna potrošnja mlijeka, zbir

Upisuje se ukupna količina mlijeka (u litrima) koja je proizvedena i utrošena od strane gazdinstva tokom referentnog perioda, kroz različite oblike potrošnje (zbir količina mlijeka u redovima od 1 do 10). Ona odgovara ukupnoj proizvodnji pojedinih vrsta mlijeka ostvarenoj tokom referentnog perioda iz tabele 5.1.

Ukoliko ispitanik ne raspolaže podatkom o količini upotrijebljenog sirovog mlijeka po pojedinim proizvodima, upotrebljene količine sirovog mlijeka moguće je izračunati korištenjem sljedećih faktora:

- 1 kg sira za mazanje = 5 litara mlijeka
- 1 kg mekog sira = 6-8 litara mlijeka
- 1 kg tvrdog sira = 10-12 litara mlijeka
- 1 kg kajmaka = 8 litara mlijeka
- 1 kg pavlake = 5 litara mlijeka
- 1 kg putera (maslaca) = 22,5 litara mlijeka
- 1 kg jogurta ili kiselog mlijeka = 1 litar mlijeka

Odstupanja od prikazanih normativa moguća su u zavisnosti od vrste i kvaliteta sirovog mlijeka.

DIO 6. ZAKUP POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Tabela 6.1. Zakup poljoprivrednog zemljišta (od 01. januara 2019. do 31. decembra 2019.)

U tabelu 6.1. upisuju se podaci o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta i ukupnoj vrijednosti zakupljenog poljoprivrednog zemljišta. Zakup se isključivo odnosi na korišteno poljoprivredno zemljište (oranice - sa/bez sistema za navodnjavanje, voćnjake, vinograde, livade i pašnjake) u 2019. godini.

Napomena: Zakup poljoprivrednog zemljišta uključuje ugovorne odnose, punomoći i dr. ali i slobodne pogodbe bez pravnih i pisanih dokaza.

Za određene tipove poljoprivrednog zemljišta (oranice – sa/bez sistema za navodnjavanje, voćnjaci, vinogradi, livade, pašnjaci-redovi 1-6) u kolonu 2 upisuje se površina poljoprivrednog zemljišta koje je uzeto u zakup u 2019. godini, izražena u dunumima. U kolonu 3 upisuje se ukupna vrijednost poljoprivrednog zemljišta uzetog u zakup izražena u KM, bez decimalnog mjesta.

Ukoliko je gazdinstvo u 2019. godini obavilo zakup poljoprivrednog zemljišta u naturi/u vidu trampe, upisuje se procjenjena vrijednost trampe/dobra u KM također u kolonu 3.

Ukoliko je zakupnina poljoprivrednog zemljišta dogovorena na više godina, izraziti vrijednost zakupa samo za 2019. godinu.

Vrijednost zakupa (rente) poljoprivrednog zemljišta treba:

- isključiti prava vezana za zemljište;
- isključiti povratni PDV;
- isključiti rente nastale unajmljivanjem/iznajmljivanjem stambenih zgrada ili drugih objekata koji se nalaze na unajmljenom zemljištu i bilo kakve druge troškove vezane za nekretnine osim poljoprivrednog zemljišta (tekuće održavanje zgrada, osiguranje zgrada, amortizacija objekata, troškovi unajmljivanja nerezidencijalnih zgrada za poslovnu upotrebu itd.).

DIO 7. RADNA SNAGA NA GAZDINSTVU

Tabela 7.1. Članovi gazdinstva i stalno zaposleni na gazdinstvu i utrošeni rad (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

Radna snaga

Radnu snagu na gazdinstvu čine sve osobe koje imaju 15 i više godina starosti, a koje su obavljale posao na gazdinstvu u referentnom periodu. Takođe, sve osobe koje su ispunile uslove za penziju, a koje nastavljaju raditi na gazdinstvu, uključuju se u radnu snagu. Nosilac gazdinstva koji ne obavlja posao na gazdinstvu evidentira se u upitniku, ali se ne računa u ukupnu radnu snagu.

Rad na gazdinstvu

Rad na gazdinstvu uključuje:

- organizaciju i menadžment (kupovina, prodaja, računovodstvo i dr.);
- rad na polju (oranje, sakupljanje sijena, žetva itd.);
- uzgoj stoke (priprema, distribucija hrane, muža, briga o stoci);
- poslovi održavanja (zgrada, mašina, instalacija itd.);
- sopstveni transport – obavljen od strane radne snage gazdinstva za potrebe gazdinstva;
- sve neodvojive nepoljoprivredne sekundarne aktivnosti (proizvodnja vina i maslinovog ulja iz vlastitog grožđa i maslina).

Rad na gazdinstvu isključuje:

- rad za potrebe domaćinstva (kućni poslovi) nosioca gazdinstva ili članova njegove porodice;
- rad u šumi, poslovi u lovu, ribarstvu ili uzgajanju ribe bez obzira da li se obavljaju na gazdinstvu ili ne (ukoliko se ovi poslovi ne mogu izmjeriti posebno, uključuju se u rad na gazdinstvu);
- odvojive (posebne) nepoljoprivredne sekundarne aktivnosti, npr. obrada poljoprivrednih proizvoda na gazdinstvu (sirenje, prerada voća i sl.);
- sve nepoljoprivredne aktivnosti (šumarstvo, ribarstvo itd.) i neke druge korisne (profitabilne) aktivnosti obavljene od strane nosioca ili radne snage gazdinstva.

ČLANOVI POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA I STALNO ZAPOSLENI

Nosilac gazdinstva je fizička osoba, grupa fizičkih osoba ili pravna osoba za čiji račun i na čije ime se vodi gazdinstvo, a koja je zakonski i ekonomski odgovorna za gazdinstvo, tj. preuzima ekonomski rizik za gazdinstvo.

Ostali članovi poljoprivrednog gazdinstva su članovi porodice i rođaci nosioca gazdinstva (supružnik, djeca, roditelji, familija stečena brakom nosioca gazdinstva ili članova njegove porodice/rodbina od supružnika, zet, snaha, usvojeni članovi), kao i braća i sestre nosioca gazdinstva, koji su uključeni u svakodnevne aktivnosti na gazdinstvu, bez obzira na to da li stanuju na gazdinstvu i bez obzira na to da li su za svoj rad na gazdinstvu na neki način plaćeni ili ne.

Stalno zaposleni na gazdinstvu su sve osobe koje redovno, svake sedmice u referentnom periodu, obavljaju rad na gazdinstvu. U ovu grupu se uključuju i osobe koje su redovno obavljale poslove u toku jednog dijela perioda, a koje nisu bile u mogućnosti da rade čitav period zbog bilo kojeg od slijedećih razloga: specijalni uslovi proizvodnje na gazdinstvu (specijalizovani poslovi koji se obavljaju određeni broj mjeseci u godini, kao npr. tovljenja stoke, uzgoj vinove loze i dr.), odsutnost zbog odmora, stručnog osposobljavanja, bolesti, nesreće i sl.

U tabelu se unose aktivnosti koje se obavljaju za naknadu (plaća, nadnica ili druga vrsta plaćanja uključujući i plaćanje u naturi, prema vrsti pružene usluge), kao i aktivnosti koje se obavljaju bez naknade.

U koloni 1 upisani su nosilac gazdinstva i redni brojevi osoba 1-9 koji se odnose na osobe koje su radno angažovane na gazdinstvu. Prvo se upisuju podaci o nosiocu gazdinstva, a u ostale redove upisuju se podaci za ostale zaposlene članove gazdinstva i stalno zaposlene osobe (bez obzira na srodstvo sa nosiocem gazdinstva).

U kolonu 2 upisuje se ukupan broj radnih dana potrošenih u referentnom periodu, isključivo za poljoprivredne aktivnosti.

U kolonu 3 upisuje se prosječan broj radnih sati odrađenih u radnom danu, potrošenih isključivo na poljoprivredne aktivnosti.

U kolonu 4 upisuje se odgovarajući broj, prema načinu plaćanja rada na gazdinstvu:

- 1- neplaćeno,
- 2- plaćeno u novcu,
- 3- plaćeno u naturi i
- 4- plaćeno u novcu i naturi.

POVREMENO I SEZONSKI ANGAŽOVANE OSOBE NA GAZDINSTVU

Tabela 7.2. Povremeno i sezonski angažovane osobe na gazdinstvu (od 01. decembra 2018. do 30. novembra 2019.)

Pod povremeno i sezonski angažovanim osobama smatraju se osobe koje su povremeno radile na poljoprivrednom gazdinstvu u referentnom periodu. Računaju se i osobe koje nisu stalno zaposlene, a koje nisu radile svake sedmice na gazdinstvu u referentnom periodu. Radni dan ovih osoba je svaki dan rada koji je plaćen bilo kojom vrstom nadoknade (bez slobodnih dana i bolovanja), a koji traje 8 sati.

U kolonu 1 se upisuje ukupan broj radnih sati utrošenih na poljoprivrednom gazdinstvu u referentnom periodu, a **u kolonu 2** upisuje se ukupna vrijednost koja je plaćena u novcu i/ili naturi, izraženo u KM.

